

полски пейзажъ прѣзъ лѣтна, звѣздна ноќь. Въ просвѣтлената и смекчена отъ блѣщукането на звѣздитѣ тѣмнина се мѣрка силуетъ на колата и върху нея младоженцитѣ. Прохлада и дъхъ на сѣно. Слуша се задавениятъ смѣхъ на младоженцитѣ, воловетѣ едва кретатъ, по едно врѣме спиратъ и лѣгатъ, защото нѣма кой да ги подкара. Глухотата на ноќта се възцириява надъ полето; безмѣтвни сѫ се отдали на чувствата си младоженцитѣ; легнали прѣживятъ воловетѣ, до като почва да се сипва зора.

Край воденицата има хубаво настроение: тѣмна ноќь, мѣржелѣтъ се силуетитѣ на воденицата, върбитѣ и елшака, слуша се еднообразниятъ шумъ на водата, която се разбива о воденичнитѣ колела, сегизъ-тогизъ издрънка мекия, нѣжния звукъ на едно звѣнче и едва се долавятъ въ мрачината два човѣшки силуeta — Свиленъ и Меглена, стари любовници, раздѣлени отъ живота, сподѣлятъ чувствата си единъ за други, които, въпрѣки всичко, сѫ се запазили у тѣхъ.

Задушница е съ хубави битови детали гротеска. Мъгла се е спуснала надъ гробищата, смѣтно прѣзъ нея се мѣркатъ фигури тѣ на тази вдовица и тоя вдовецъ, които посрѣдъ гробищата, подъ напивките за помень на „жаленитѣ“ покойници, се утѣшаватъ единъ други и отъ дума на дума дохождатъ да разговарятъ за най-голѣмата си тѣга — самотата. И трауритѣ вдовци, облекчени отъ изновѣдъта на тѣгите си, повеселѣли отъ напивките за Богъ да прости, потеглятъ за домоветѣ си, като се полюяватъ леко, залисани въ разговоръ за единъ приятенъ проектъ, който тѣй изведенажъ е хрумналъ въ бѣднитѣ имъ глави и който има хубавата перспектива да събере наедно тѣзи самотници . . .

Интересни сѫ типоветѣ и оригиналенъ е замисълътъ на *Вътрешната мелница*. Надсловътъ на разказа е единъ символъ и твърдѣ сполучливъ. Той означава мечтитѣ, фантазиитѣ на единъ човѣкъ, който не е могълъ да се самоопрѣдѣли, който се прѣмѣталъ отъ мисъль на мисъль, отъ планъ на планъ, безъ да е реализиралъ до този моментъ нищо отъ това, което далече е гонилъ. Играчка на случайни идеи, страсти и приумици, той е останалъ незасѣгнатъ въ чувството си за жена. Тъкмо посрѣдъ залиситѣ съ една нова приумица — постройката на вѣтрената мелница — капризитѣ, закачките на едно младо момиче пробуждатъ у него инстинкта на мѣжа и то съ една увѣреностъ и сила, каквато той никогашъ, при никакви други случаи въ живота не е показвалъ. А той при своите напрѣднали години би ималъ защо да се колебае и съмнѣва . . . Изправенъ върху покрива на воденицата, Лазаръ поглежда долу и вижда лудата игра и прѣхласа на младата Христина, която току що бѣ слѣзла отъ този сѫщи покривъ. Той долавя нѣщо силно, дѣлбоко, инстинктивно въ тѣзи ритмични движения, долавя инстинкта и кипежа въ една млада жена, която тѣрси да се изживѣе. И това нейно изживѣване има толкова сила, че то заразява и изгубения въ случайнитѣ си приумици мѣжъ. Изпърво у него то е още една приумица, послѣ се подига до степенъ на едно честолюбие и най-послѣ се развива и оформява въ инстинкта и копнежка на мѣжа за жената. Тогава той се спуска и подъ сѫщите